

© 2016 | Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Pamatā skaitliskā informācija un dati, izņemot īpaši norādītos gadījumos, ir saņemti no Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes. Eiropas Savienības dati tiek ņemti no *Eurostat* datu bāzes. Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dati ir izmantoti Latvijas maksājumu bilances, banku un monetāro rādītāju raksturojumā. Valsts kases dati ir izmantoti valsts finanšu rādītāju raksturojumā.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce ir obligāta

Ja Jums ir komentāri, jautājumi vai ierosinājumi, lūdzam tos adresēt:

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijai

Brīvības ielā 55

Rīga, LV-1519

Tālrunis 371 67 013 293

E-pasts: macro@em.gov.lv

Interneta vietne: <https://em.gov.lv>

ISSN 1407-5350

SATURS

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ	4
ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ VIDE	5
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS.....	6
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA	8
APSTRĀDES RŪPNIECĪBA.....	10
INVESTĪCIJAS	12
ĀRĒJĀ TIRDZniecība	14
MAKSĀJUMU BILANCE	16
CENAS	17
MONETĀRIE RĀDĪTĀJI.....	20
VALSTS BUDŽETS	22
DARBA TIRGUS.....	24
IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI.....	26
STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI.....	28

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ

Latvijas ekonomikas izaugsme no 2011.-2013.gadam sasniedza vidēji 4,4% ik gadu. 2014.gadā IKP pieauga par 2,4%. Lēnāku izaugsmi noteica vājā izaugsme ES un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā.

Neskatoties uz saspringto ģeopolitisko situāciju reģionā, 2015.gadā Latvijas ekonomika turpināja augt un izaugsme sasniedza 2,7 procentus.

Tāpat kā 2015.gada 1.ceturksnī, arī 2016.gada 1.ceturksnī IKP pieauguma tempi bija mēreni. 2016.gada 1.ceturksņa IKP apjoms bija par 2,1% lielāks nekā pirms gada.

Salīdzinoši straujais vidējās darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicina privātā patēriņa pieaugumu. Augot valsts budžeta izdevumiem, turpina augt sabiedriskais patēriņš. Savukārt investīciju dinamika ir svārstīga. 2015.gadā investīcijas pieauga par 2,7%, bet 2016.gada 1.ceturksnī, galvenokārt bremzējoties struktūrfondu apguvei, tās bija par 15,8% mazākas nekā pirms gada.

Pēdējos gados zema pieprasījuma ārējos tirgos ietekmē eksporta dinamiku, tā kļuvusi lēnāka. 2015.gadā eksports pieauga par 1,4%, bet

2016.gada 1.ceturksnī eksporta apjomi sāruga par 1,9%, salīdzinot ar 2015.gada 1.ceturksni.

Nozaru griezumā stabila izaugsme vērojama apstrādes rūpniecībā, tirdzniecībā un komercpakalpojumos. Apstrādes rūpniecībā piecos mēnešos izlaide bija par 3,1% lielāka nekā pirms gada. Šajā laikā mazumtirdzniecības apjomi pieauga par 2,3%. Turpretim būvniecības apjomi būtiski atpaliek no pagājušā gada rādītājiem.

2015.gadā turpināja uzlaboties situācija darba tirgū. Bezdarba līmenis samazinājās līdz 9,9%, bet nodarbināto skaits pieauga par 1,3%. Uzlabojumi vērojami arī 2016.gadā.

Turpinās ļoti mērena cenu dinamika – inflācija pamatā ir saistīta ar naftas un pārtikas cenu dinamiku pasaulē. 2016. gada maijā patēriņa cenas bija par 0,8% zemākas nekā pirms gada un 2016.gadā vidējais patēriņa cenu līmenis varētu būt tuvu nullei.

Ekonomikas ministrija prognozē, ka 2016.gadā, neraugoties uz vājo ārējo pieprasījumu, IKP pieaugums varētu sasniegt 2,8 procentus.

Ekonomikas attīstības pamatrādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015	2016p
<i>izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos</i>						
Iekšzemes kopprodukts	6,2	4,0	3,0	2,4	2,7	2,8
Patēriņa cenas	4,4	2,3	0,0	0,6	0,2	0,0
<i>procentos</i>						
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,8	62,1
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,9	9,4
<i>procentos pret iekšzemes kopproduktu</i>						
Vispārējā valdības sektora bilance	-3,4	-0,8	-0,9	-1,6	-1,3	-1,0
Eksporta-importa saldo	-5,0	-4,5	-3,2	-2,2	-1,4	-0,8

p – prognoze

Globālā ekonomikas attīstība joprojām ir vāja un dažādos reģionos atšķirīga. 2015.gadā pasaules ekonomiskā izaugsme bija lēnāka nekā 2014.gadā. Attīstītajās valstīs izaugsmes perspektīvas lēni uzlabojas. Savukārt attīstības valstīs situācija ir nedaudz pasliktinājusies, lai arī izaugsmes tempi tajās joprojām ir salīdzinoši strauji.

Kopš 2013.gada ekonomiskā situācija ES pakāpeniski uzlabojas. 2016.gada 1.ceturksnī salīdzinājumā ar 2015.gada 4.ceturksnī IKP pieauga par 0,5% un bija par 1,7% lielāks nekā pirms gada (eirozonā attiecīgi 0,5% un 1,5%). Jaunākie konjunktūras apsekojumi liecina, ka ekonomiskās aktivitātes ES pakāpeniski palielinās. Vienlaikus šī gada jūnijā notikušo Lielbritānijas balsojumu par izstāšanos no ES (Brexit), var ietekmēt ekonomisko attīstību ES.

ASV ekonomikā 2016.gada 1.ceturksnī izaugsme bija krietni lēnāka. Salīdzinot ar 2015.gada

4.ceturksnī, IKP pieauga par 0,2% un bija par 2% lielāks nekā pirms gada. Ekonomikas izaugsmi ietekmēja patēriņa pieaugums, bet investīcijas samazinājās straujāk nekā gaidīts.

Āzijas valstīs globālo krīzi ir pārvarējušas veiksmīgāk nekā citu reģionu valstīs. Tomēr pēdējā laikā izaugsmes tempi tajās mazinās. Ķīna piedzīvo lēnāko izaugsmi kopš 90.gadu sākuma, negatīvi ietekmējot globālās ekonomikas izaugsmi.

Krievijā 2016.gada sākumā vērojama lēnāka IKP lejupe nekā 2015.gada 4.ceturksnī. 2016.gada 1.ceturksnī IKP bija par 1,2% mazāks nekā pirms gada. Tomēr ekonomiskā situācija joprojām nav stabila. Naftas cenu un rubļa vērtības stabilizēšanās dēļ Krievijas ekonomikā izaugsme varētu atgriezties 2016.gada beigās. Eiropas Komisija kopumā 2016.gadā prognozē Krievijas ekonomikas lejupslīdi par 1,9 procentiem.

Pasaules ekonomikas attīstība

IKP izmaiņas procentos

	2012	2013	2014	2015	2016p
Pasaule	3,5	3,2	3,3	3,0	3,1
ASV	2,2	1,5	2,4	2,4	2,3
Japāna	1,7	1,6	0,0	0,5	0,8
Ķīna	9,6	8,0	7,3	6,9	6,5
NVS, tai skaitā:	3,5	2,1	0,9	-2,9	-1,1
Krievija	3,4	1,3	0,6	-3,7	-1,9
Eiropas Savienība, tai skaitā:	-0,5	0,2	1,4	2,0	1,8
Vācija	0,4	0,3	1,6	1,7	1,6
Zviedrija	-0,3	1,2	2,3	4,1	3,4
Lielbritānija	1,2	2,2	2,9	2,3	1,8
Lietuva	3,8	3,5	3,0	1,6	2,8
Igaunija	5,2	1,6	2,9	1,1	1,9

Avots: Eiropas Komisija; p – prognoze

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS

Pēc vairāku gadu straujās ekonomiskās izaugsmes, kad IKP vidējie gada pieauguma tempi 2005.-2007.gadā pārsniedza 10%, Latvijas ekonomikā 2008.gadā globālās finanšu krīzes rezultātā iestājās recesija. Krīzes laikā IKP samazinājās par 22,5%, zemāko punktu sasniedzot 2010.gada vidū.

Latvijas ekonomikas izaugsme no 2011. līdz 2013.gadam sasniedza vidēji 4,4% ik gadu, kas bija viena no straujākajām ES. 2014.gadā IKP izaugsme bija lēnāka – 2,4 procenti.

2015.gadā IKP pieauga par 2,7%, kas ir vērtējams kā ļoti labs rādītājs, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju reģionā. Lai arī pēdējos gados Latvijas ekonomikā vērojama salīdzinoši strauja izaugsme, tomēr IKP vēl ir par 4,9% mazāks nekā bija pirms krīzes – 2007.gadā.

2016.gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada 4.ceturksni, IKP pieauga par 0,1% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem) un bija par 2,1% lielāks nekā pirms gada.

Joprojām salīdzinoši straujais vidējās darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicina iedzīvotāju pirktspējas pieaugumu. 2016.gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada 4.ceturksni, privātais patēriņš pieauga par 1,2% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem) un bija par 3,7% lielāks nekā pirms gada. Salīdzinājumā ar 2015.gada 4.ceturksni privātā patēriņa pieauguma tempi kļuvuši straujāki.

2016.gadā turpina pieaugt valdības patēriņš – 1.ceturksnī tas bija par 2,2% lielāks nekā pirms gada.

Investīciju dinamika pēdējos gados ir ļoti svārstīga. 2016.gada 1.ceturksnī investīcijām bija visvājākie rādītāji – to apjoms gada laikā samazinājās par 15,8%, galvenokārt bremzējoties struktūrfondu apguvei.

Iekšzemes kopprodukts

2004.gads = 100

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Iekšzemes kopprodukts	-3,8	6,2	4,0	3,0	2,4	2,7
Privātais patēriņš	2,8	3,0	3,2	5,0	2,3	3,3
Valsts patēriņš	-8,1	3,0	0,3	1,6	4,9	3,1
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-19,8	24,1	14,4	-6,0	0,5	2,7
Eksports	13,4	12,0	9,8	1,1	3,1	1,4
Imports	12,4	22,0	5,4	-0,2	0,8	1,8

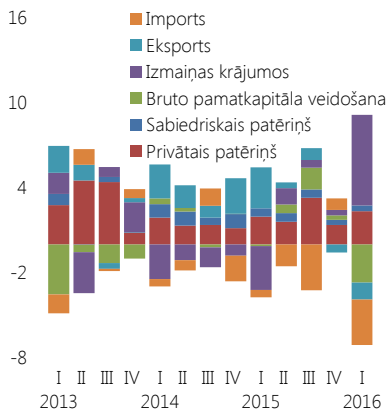
2010.-2012.gados Latvijas preču un pakalpojumu eksports pieauga ļoti strauji un bija galvenais tautsaimniecības attīstības dzinulis. Eksporta apjomi 2012.gadā par gandrīz 22% pārsniedza pirmskrīzes līmeni. Kopš 2013.gada, dēļ zemā pieprasījuma ārējos tirgos, eksporta dinamika ir kļuvusi mērenāka. 2015.gadā kopējais eksporta apjoms nedaudz palielinājās – par 1,4%, lai arī preču eksports uz Krieviju ievērojami saruka.

2016.gada 1.ceturksnī eksporta apjomi bija par 1,9% mazāki nekā pirms gada. Straujāk saruka preču eksports, savukārt pakalpojumu eksporta apjomi nedaudz pieauga.

Pēc apjomīga krituma krīzes laikā, importa apjomi salīdzinoši strauji auga 2010. un 2011.gadā. Kopš 2012.gada vidus importa dinamika ir mērenāka. 2016.gada 1.ceturksnī importa apjomi pieauga par 5%, salīdzinot ar 2015.gada 1.ceturksni. 2016.gada 1.ceturksnī eksporta-importa saldo bija -1% no IKP.

2016.gadā izaugsmi noteiks iekšējā pieprasījuma attīstība. To nodrošinās algu kāpums un bezdarba samazināšanās. Liela nozīme būs investīcijām. Eksportu turpinās ietekmēt norises ārējā vidē, tādēļ straujš tā kāpums drīzāk nav gaidāms.

Iekšzemes kopprodukta izlietojums
ieguldījums pieaugumā, procentos, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu

Iekšzemes kopprodukta izlietojums
izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2014				2015				2016
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Iekšzemes kopprodukts	2,7	2,3	2,3	2,1	1,8	2,8	3,5	2,7	2,1
Privātais patēriņš	2,9	2,1	2,2	2,0	3,1	2,4	5,2	2,4	3,7
Valsts patēriņš	5,3	5,7	3,2	5,4	3,4	3,3	3,7	2,0	2,2
Kopējā pamatkapitāla veidošana	2,3	1,2	-0,8	0,1	-0,6	2,9	6,0	1,2	-15,8
Eksports	4,0	2,8	1,4	4,2	4,6	0,8	1,4	-0,9	-1,9
Imports	0,8	1,2	-1,9	3,0	0,8	2,6	5,3	-1,3	5,0

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA

Pateicoties konkurētspējas uzlabojumiem un eksporta iespējām, pirmās no krīzes sāka atgūties tirgojamās nozares. Galvenajā eksporta nozarē – apstrādes rūpniecībā 2013.gadā ražošanas apjomi par 22% pārsniedza 2009.gada līmeni. Tirgojamo nozaru izaugsme un ienākumu pieaugums no eksporta veicināja uz iekšējo tirgu orientēto nozaru – komercpakalpojumu, tirdzniecības un būvniecības izaugsmi. Šo nozaru devums izaugsme pēdējos gados kļuvis arvien lielāks, bet vājais pieprasījums eksporta tirgos 2013.-2014.gadā bremzēja apstrādes rūpniecības izaugsmi. 2015.gadā izaugsme turpinājās gandrīz visās nozarēs, izņemot būvniecību un transporta un uzglabāšanas nozari.

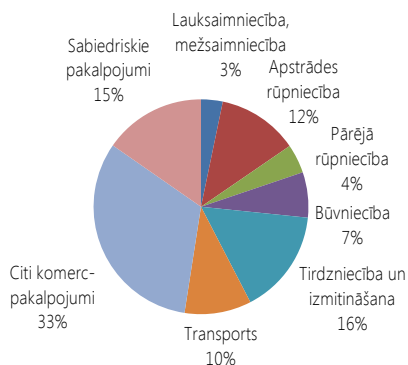
2016.gadā nozaru attīstības tendences ir atšķirīgas. Neraugoties uz apjomu samazinājumu janvārī, kopumā apstrādes rūpniecībā izlaide 1.ceturksnī bija par 0,5% lielāka nekā pirms gada.

Pārējās rūpniecības nozarēs, saistībā ar aukstākiem laika apstākļiem, 2016.gada 1.ceturksnī izlaide bija par 10,5% lielāka nekā pirms gada. Savukārt lauksaimniecībā un mežsaimniecībā apjomi pieauga vien par 0,4%.

Kopš 2014.gada otrās puses būvniecības izaugsmes tempi palēninās. 2015.gadā būvniecības apjomi saruka par 1,1%. Savukārt 2016.gada 1.ceturksnī būvniecības apjomi saruka par 19%. Kritumu ietekmēja straujš apjomu samazinājums inženierbūvju būvniecībā, kas lielā mērā skaidrojams ar struktūrfondu apguves pārejas periodu un to, ka būvniecības nozares attīstība lielā mērā ir saistīta ar publiskajiem pasūtījumiem un ES fondu projektiem.

IKP nozaru struktūra

2015.gads, procentos

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

apjomu izmaiņas procentos

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Iekšzemes kopprodukts	-3,8	6,2	4,0	3,0	2,4	2,7
Lauksaimniecība, mežsaimniecība	-3,9	-1,7	7,4	1,2	1,6	5,0
Apstrādes rūpniecība	14,2	3,7	4,3	-1,2	-0,3	4,3
Pārējā rūpniecība	-1,5	-5,2	-5,7	1,6	-3,1	1,4
Būvniecība	-34,4	29,9	8,9	4,4	8,1	-1,1
Tirdzniecība un izmitināšana	-1,6	2,9	1,3	4,2	2,3	4,0
Transporta un uzglabāšana	-4,9	17,9	5,5	0,2	3,2	-0,1
Citi komercpakalpojumi	-3,9	6,1	5,1	3,9	1,6	2,5
Sabiedriskie pakalpojumi	-6,9	3,0	-0,3	2,4	3,4	3,0

2015.gadā transporta un uzglabāšanas nozarē sniegto pakalpojumu apjomi būtībā saglabājās 2014.gada līmenī. To noteica kravu apgrozījuma kritums ostās un dzelzceļā. Neraugoties uz to, ka kravas ostās un dzelzceļā turpina sarukt, 2016.gada 1.ceturksnī transporta un uzglabāšanas nozarē vērojams mērens pieaugums – par 1,6 procentiem.

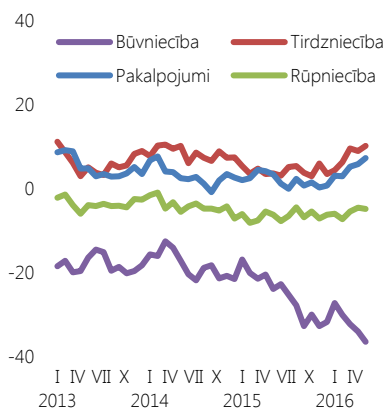
Trupina pieaugt tirdzniecības nozarē sniegto pakalpojumu apjomi. 2015.gadā tie pieauga par 4%, bet 2016.gada 1.ceturksnī nozares pakalpojumu apjomi bija par 3,7% lielāki nekā pirms gada. Tirdzniecības nozari pozitīvi ietekmē privātā patēriņa kāpums un mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums.

Izaugsme komercpakalpojumu nozarē gan 2014.gadā, gan 2015.gadā bija mērena. 2016.gada 1.ceturksnī sniegto pakalpojumu apjomi pieauga par 2,4%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni. Pieaugumu lielā mērā noteica izaugsme informācijas un komunikācijas pakalpojumos, kā arī mākslas un izklaides nozarē.

Palielinoties valdības izdevumiem, turpina pieaugt arī sabiedrisko pakalpojumu nozarēs sniegto pakalpojumu apjomi – 2016.gadā 1.ceturksnī tie palielinājās par 1,8 procentiem.

Nozaru konfidences rādītāji

pa mēnešiem, sezonāli izlīdzināti dati

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2014				2015				2016
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Iekšzemes kopprodukts	2,7	2,3	2,3	2,1	1,8	2,8	3,5	2,7	2,1
Lauksaimniecība, mežsaimniecība	8,8	5,2	-6,4	3,3	-3,9	9,0	8,6	2,6	0,4
Apstrādes rūpniecība	1,2	0,1	-0,6	-1,7	4,4	5,9	3,7	3,2	0,5
Pārējā rūpniecība	-7,4	-5,2	-1,6	2,3	-4,1	3,3	5,9	2,2	10,5
Būvniecība	24,6	15,8	0,6	4,4	-0,1	-3,4	4,9	-6,2	-19,0
Tirdzniecība un izmitināšana	2,6	2,1	2,5	2,0	0,6	4,3	6,0	4,2	3,7
Transporta un uzglabāšana	5,1	2,2	2,3	3,1	-1,5	-4,3	1,7	3,5	1,6
Citi komercpakalpojumi	1,8	-0,1	4,0	0,9	1,6	3,5	0,5	4,2	2,4
Sabiedriskie pakalpojumi	3,1	3,5	3,2	3,4	4,0	3,1	3,6	1,9	1,8

APSTRĀDES RŪPNIECĪBA

2013.gadā ražošanas apjomi nozarē saglabājās 2012.gada līmenī, bet 2014.gadā apstrādes rūpniecības produkcijas izlaides apjomi samazinājās par 0,3%. To pamatā ietekmēja vājais pieprasījums eksporta tirgos. 2015.gadā apstrādes rūpniecības izlaide bija par 4,3% lielāka nekā 2014.gadā. Lielākais pozitīvais devums apstrādes rūpniecības izaugsmē bija datoru, elektrisko un optisko iekārtu, kokapstrādes, metālu ražošanas, kā arī mašīnu un iekārtu ražošanas nozarēm.

2016.gada sākumā apstrādes rūpniecībā izlaide turpina pieaugt. 2016.gada piecos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada janvāri-maiju, izlaide apstrādes rūpniecībā pieauga par 3,1%. Attīstības tendences apstrādes rūpniecības apakšnozarēs 2016.gadā ir samērā atšķirīgas.

Lielākajā rūpniecības nozarē – kokapstrādē ražošanas apjomi turpina stabili augt. 2016.gada piecos mēnešos saražotās produkcijas apjomi bija par 9,6% lielāki nekā pirms gada.

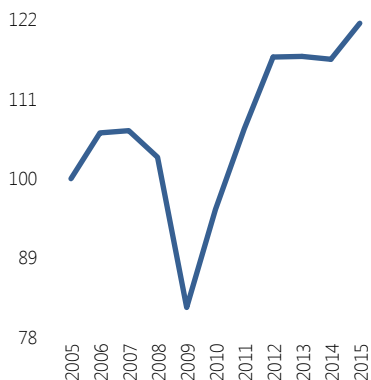
Straujš ražošanas apjomu pieaugums 2016.gada sākumā bija arī nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā – pieaugums janvāri-maijā par 7,8%. Tāpat pieauga ražošanas apjomi mašīnu un iekārtu ražošanā, papīra ražošanā un poligrāfijā, elektrisko un optisko iekārtu ražošanā un vieglajā rūpniecībā.

Pārtikas rūpniecībā 2016.gadā ražošanas apjomi sarūk – janvāri-maijā tie bija par 0,9% mazāki nekā pirms gada. Nozares attīstību ietekmē Krievijas noteiktās sankcijas atsevišķu pārtikas produktu importam.

2016.gada piecos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, samazinājās ražošanas apjomi ķīmiskajā rūpniecībā – par 3,2%. Ražošanas apjomi saruka arī transportlīdzekļu ražošanā, kā arī metālu un metāla izstrādājumu ražošanā.

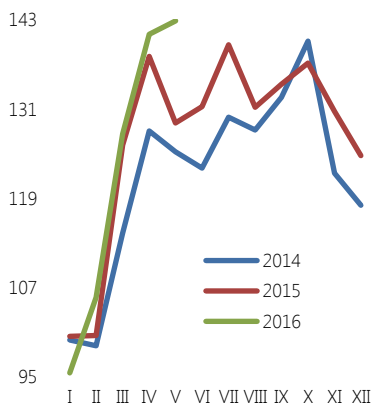
Apstrādes rūpniecība

Izlaide, 2005.gads = 100

Produkcijas apjomu indekss

mēnešu sezonāli neizlīdzināti dati, 2010.gads = 100

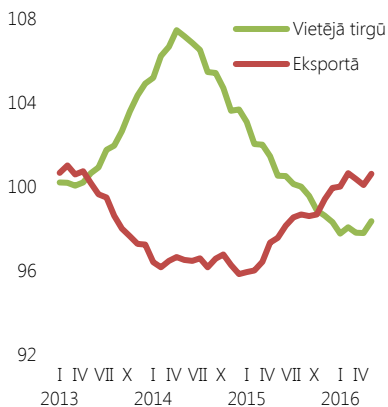
2016.gada piecos mēnešos apstrādes rūpniecības apgrozījums bija par 1,1% lielāks nekā pirms gada. Pieaugumu veicināja eksportētās produkcijas apjomu pieaugums, bet vietējā tirgū realizētās produkcijas apjomi bija līdzīgi kā pirms gada.

Eksportētās produkcijas apjoms 2016.gada janvārī-aprīlī bija par 1,6% lielāks nekā pirms gada. Lielākais pozitīvais devums kopējā apgrozījuma pieaugumā bija kokapstrādei un vieglajai rūpniecībai. Lielākā negatīvā ietekme bija pārtikas rūpniecībai un metālu un metālu izstrādājumu ražošanai.

Kopumā 2016.gadā gaidāma mērena apstrādes rūpniecības izaugsme.

Produkcijas realizācija

pa mēnešiem, faktiskajās cenās,
12 mēnešu slidošais vidējais, 2012.gads = 100

Apstrādes rūpniecības galvenie rādītāji

procentos

	Izlaides struktūra	Aizņemto darbvietu struktūra	Eksporta īpatsvars nozares realizācijā	Apjomu izmaiņas		
				2014	2015	2016 Jan-Mai
Apstrādes rūpniecība pavisam	100	100	63,8	-0,3	4,3	3,1
Pārtikas rūpniecība	23,6	20,6	34,3	0,1	-4,6	-0,9
Vieglā rūpniecība	3,9	10,1	86,4	-13,6	-13,2	3,4
Kokapstrāde	27,0	21,0	74,7	6,9	7,1	9,6
Papīra ražošana un poligrāfija	4,4	4,1	61,2	-0,6	0,0	5,1
Ķīmiskā rūpniecība	7,5	7,0	76,4	-2,6	-4,1	-3,2
Pārējie nemetāliskie minerāli	5,9	4,5	48,0	1,2	-9,8	7,8
Metāli un to izstrādājumi	9,0	10,2	67,6	-10,5
Elektriskās un optiskās iekārtas	7,3	3,9	90,9	32,3	16,7	4,2
Mašīnas un iekārtas	2,3	2,9	83,8	2,4	7,9	7,9
Transporta līdzekļu ražošana	3,5	3,3	88,0	-15,2	3,5	-2,0
Pārējās nozares	5,6	12,4	58,1	-12,0	3,4	-5,3

... dati ir konfidenciali

INVESTĪCIJAS

Investēšanas aktivitātes pēdējos gados ir visai mērenas un investīciju apjomi joprojām nav sasnieguši pirmskrīzes līmeni. Investīciju zemo līmeni un vājo dinamiku lielā mērā ietekmē vājā kredītēšana, relatīvi zems pieprasījums, kā arī ekonomiskās un politiskās situācijas nenoteiktība ārējā vidē.

2015.gadā ieguldījumi Latvijas tautsaimniecībā veidoja 23% no IKP un bija par 2,6% augstākā līmenī nekā pirms gada. Tomēr kopumā kopš 2011.gada investīcijas Latvijas tautsaimniecībā vidēji gadā ir gandrīz par 20% mazākā apjomā nekā pirms krīzes periodā.

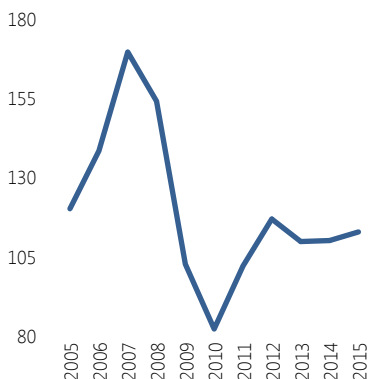
2016.gada sākumā investēšanas process bija vājāks nekā gadu iepriekš. Šī gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, investīcijas samazinājās par 15,8%. Lai gan investīcijas mājokļos saglabājās iepriekšējā gada līmenī, tomēr kopumā ieguldījumi būvniecībā un īpaši inženierbūvju būvniecībā bija gandrīz par 10% mazākā apjomā nekā pirms gada. Ieguldījumu samazinājums galvenokārt ir saistīts ar ES struktūrfondu apgušanas cikliskumu.

Pēc provizoriskiem datiem 2016.gada 1.ceturksnī nefinanšu investīcijas ražošanas nozarēs kopumā bija par 18% zemākā līmenī nekā pirms gada. Lielā mērā to noteica mazāks investīciju apjoms apstrādes rūpniecības nozarē, kā arī komunālajā saimniecībā. 2016.gada 1.ceturksnī investīcijas apstrādes rūpniecības nozarē bija par 22,1% mazākās apjomā nekā pirms gada un veidoja gandrīz 16% no kopējām investīcijām Latvijas tautsaimniecībā. Pakalpojumu nozarēs kopumā 2016.gada 1.ceturksnī ieguldījumi samazinājās par gandrīz 26%, ko galvenokārt ietekmēja investīciju samazinājums transporta un uzglabāšanas nozarē.

Lai gan 2015.gadā ĀTI plūsmu intensitāte pieauga un bija par gandrīz 30% lielākā apjomā nekā pirms gada, 2016.gada sākumā ĀTI plūsmas bija negatīvas (-1,6% no IKP), ko lielā mērā noteica dividenžu izmaksu pieaugums.

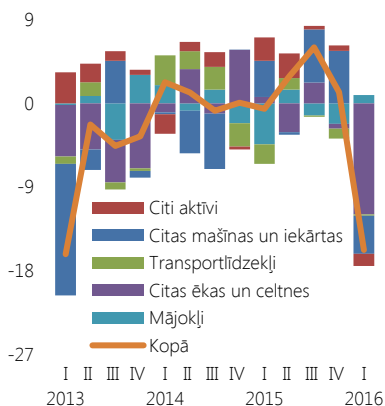
Bruto pamatkapitāla veidošana

2004.gads = 100

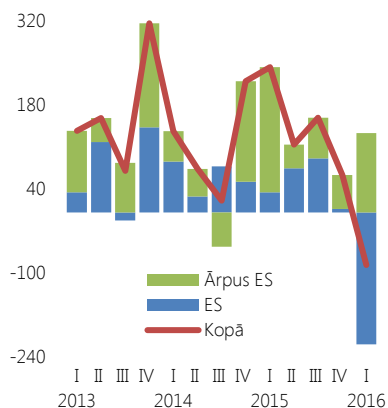
Bruto pamatkapitāla veidošana

aktīvu veidu ieguldījums izmaiņās, pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, procentos

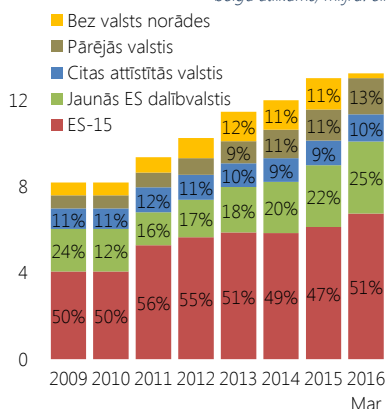

Saskaņā ar starptautisko investīciju bilanci 2016.gada marta beigās uzkrātās ĀTI Latvijas ekonomikā sasniedza 14,3 miljardus eiro (58,4% līmenī no IKP). Gada laikā tās pieauga par 5,3%. Nozaru struktūrā lielāks uzkrāto ĀTI īpatsvars ir ieguldījumiem finanšu starpniecībā, darījumos ar nekustamo īpašumu un apstrādes rūpniecībā. Lielākā ieguldītājvalsts Latvijas ekonomikā ir Zviedrija. 2016.gada marta beigās Zviedrijas uzņēmēju investīcijas veidoja gandrīz 18% no kopējām uzkrātajām ĀTI. Pārsvārā tās ir investīcijas finanšu starpniecībā.

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā
plūsmas pa ceturkšņiem, milj. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā
pa valstu grupām
beigu atlikums, miljard. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā pa nozarēm
milj. eiro

	Struktūra	Beigu atlikums					
		2016 Mar	2012	2013	2014	2015	2016 Mar
Lauksaimniecība	4,2	294,4	299,9	441,2	477,6	579,1	
Apstrādes rūpniecība	12,1	1 200,3	1 403,5	1 455,7	1 539,3	1 677,3	
Pārējā rūpniecība	5,0	492,2	589,3	583,2	588,0	695,3	
Būvniecība	4,7	528,1	559,6	458,8	536,3	648,0	
Tirdzniecība un izmitināšana	13,5	1 416,1	1 472,9	1 325,5	1 372,8	1 875,6	
Transports un uzglabāšana	3,6	449,0	408,1	423,2	458,8	503,5	
Finanšu starpniecība	25,3	2 825,7	2 922,2	3 319,0	3 578,2	3 509,3	
Citi pakalpojumi	27,1	1 866,6	2 071,8	2 296,9	2 547,0	3 119,6	
Neklasificēta darbība	4,6	1 185,5	1 842,4	1 777,5	2 265,8	639,5	
Kopā	100	10 257,9	11 569,6	12 081,0	13 363,6	13 247,2	

ĀRĒJĀ TIRDZNICĪBA

Pēc krīzes Latvijas ārējā tirdzniecība attīstījās ļoti dinamiski. 2012.gadā, salīdzinot ar 2009.gadu, preču eksports faktiskajās cenās gandrīz divkāršojās, savukārt preču imports palielinājās par vairāk nekā 80%. No 2009.-2012.gadam, veidēji ik gadu eksports pieauga par 25%, bet imports – par 23%. Šajā periodā lielāko ieguldījumu preču eksporta pieaugumā deva lauksaimniecības un pārtikas preces, kā arī metālapstrādes produkti. Ievērojami pieauga arī kokapstrādes, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī minerālo produktu eksports.

2013.gadā preču eksports faktiskajās cenās pieauga mēreni – par 1,5%, bet 2014.gadā – par 2,3%. Preču importa dinamika piebremzējās straujāk – 2013.gadā pieaugums par 1%, bet 2014.gadā – par 0,2 procentiem.

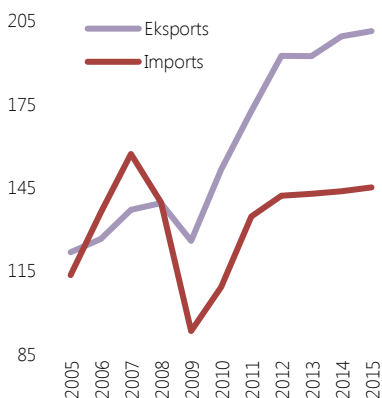
2015.gadā preču eksports līdzīgi kā 2014.gadā attīstījās mēreni – par 1,2%. Lielākais pozitīvais ieguldījums eksporta attīstībā bija mehānismu, ierīču un elektroiekārtu eksportam, savukārt saruka minerālo produktu eksporta vērtība. Preču imports 2015.gadā saruka par 0,9%. Šo samazinājumu, saistībā ar zemajām naftas cenām, lielākoties ietekmēja minerālo produktu importa vērtības samazinājums.

2016.gada janvārī-aprīlī Latvijas preču eksports faktiskajās cenās samazinājās par 5,7%. To galvenokārt ietekmēja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, minerālo produktu un vieglās rūpniecības preču samazinājumi. Savukārt pieauga lauksaimniecības un pārtikas produktu (lielākoties graudaugu produkcija), koksnes un tās izstrādājumu, kā arī ķīmiskās rūpniecības preču eksports.

Preču eksports uz lielāko Latvijas eksporta tirgu – ES valstīm 2016.gada janvārī-aprīlī samazinājās par 6,7% (tai skaitā uz Lietuvu – par 9,5% un Igauniju – par 0,4%). Būtiski eksporta samazinājumu uz ES valstīm ietekmēja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, minerālo produktu un vieglās rūpniecības preču eksporta samazinājumi. Savukārt pozitīvas tendences bija vērojamas koksnes un tās izstrādājumu, ķīmiskās rūpniecības un lauksaimniecības un pārtikas preču eksportā.

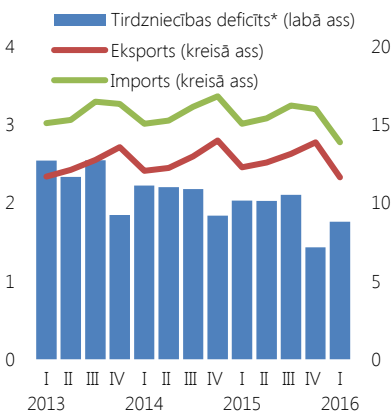
Preču eksports un imports pa gadiem

salīdzināmās cenās, 2004.gads = 100

Preču eksports un imports

pa ceturkšņiem, miljardus eiro un procentos

* procentos no kopējā tirdzniecības apgrozījuma

Eksports uz NVS valstīm 2016.gada četros mēnešos samazinājās par 13,5% (tai skaitā uz Krieviju – par 15%). Visbūtiskāk to ietekmēja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta samazinājumi. Saruka arī minerālo produktu un koksnes un tā izstrādājumu eksports. Savukārt pozitīvi eksportu uz NVS valstīm ietekmēja ķīmiskās un vieglās rūpniecības preču eksports.

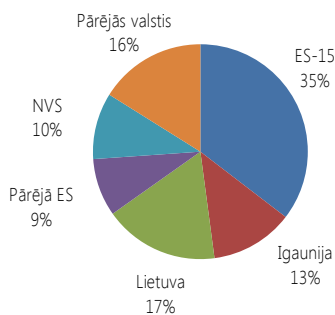
Uz pārējām valstīm 2016.gada janvāri-aprīli eksports pieauga par 5,2%. Šo pieaugumu nodrošināja ievērojams graudaugu produkcijas eksporta pieaugums.

Preču imports 2016.gada janvāri-aprīli saruka par 7,8%. To galvenokārt ietekmēja minerālo produktu, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu un transportlīdzekļu importa samazinājumi. Savukārt pieauga lauksaimniecības un pārtikas produktu, ķīmiskās rūpniecības preču un koksnes un tās izstrādājumu imports.

2016.gada četros mēnešos uzlabojās tirdzniecības bilance. Eksporta-importa negatīvais saldo janvāri-aprīli sastādīja 8,8% no tirdzniecības apgrozījuma.

Latvijas preču eksporta struktūra

2016.gada janvāri-aprīli, procentos

Latvijas preču eksports un imports

2016.gada janvāri-aprīli, procentos

	Eksports			Imports		
	struktūra	apjumu izmaiņas	devums izmaiņās	struktūra	apjumu izmaiņas	devums izmaiņās
Pavisam tai skaitā:	100	-5,7	-5,7	100	-7,8	-7,8
Lauksaimniecības un pārtikas preces	18,6	14,6	2,2	17,1	10,4	1,5
Minerālie produkti	5,3	-31,2	-2,3	9,3	-30,4	-3,8
Ķīmiskās rūpniecības preces	11,7	9,1	0,9	18,3	6,5	1,0
Vieglās rūpniecības preces	3,9	-33,6	-1,9	5,8	-17,0	-1,1
Koks un koka izstrādājumi	19,7	5,5	1,0	3,6	10,4	0,3
Parastie metāli un to izstrādājumi	8,4	-9,8	-0,9	7,4	-16,2	-1,3
Mehānismi, ierīces un elektroiekārtas	16,6	-19,3	-3,7	21,0	-9,5	-2,0
Transportlīdzekļi	4,6	-14,6	-0,7	7,6	-22,3	-2,0
Pārējās preces	11,3	-3,3	-0,4	9,9	-4,6	-0,4

MAKSĀJUMU BILANCE

Maksājumu bilances tekošais kants kopš 2011.gada ir neliela deficīta līmenī. Vidēji pēdējos trīs gados tekošā konta negatīvā bilance bija 2% no IKP, kas nepārsniedz ES agrās brīvdināšanas mehānismā noteikto indikatīvo sliekšni un ir vērtējams kā ilgtspējīgs. 2015. gadā maksājumu bilances tekošais kants bija ar nelielu deficītu – 1,2% no IKP, savukārt 2016.gada 1.ceturksnī tekošā kants bija pārpalikumā – 1,8% no IKP līmenī.

Latvijas tekošā konta stāvokli galvenokārt nosaka izmaiņas ārējās tirdzniecības bilanciē. Latvijai ir raksturīgs ārējās tirdzniecības deficīts kas straujās izaugsmes gados pieaug, bet recesijas gados samazinājās. Tekošā konta cikliskās korekcijas noteica būtisks importa apjomu samazinājums. Ekonomikai stabilizējoties, palielinājās arī importa apjomi. Pēdējos gados eksporta un importa dinamika palēninās, ko lielā mērā ietekmē ģeopolitiskā nestabilitāte reģionā.

Kopš 2011.gada ārējās tirdzniecības deficīts ik gadu mēreni samazinās. 2015.gadā tas bija 8,7%, bet 2016.gada 1.ceturksnī – 8,4% no IKP. Ārējās tirdzniecības bilances uzlabošanās noteica importa vērtības straujāks nekā eksporta vērtības samazinājums.

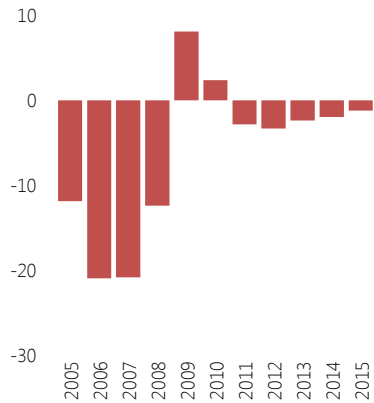
Pakalpojumu bilance ir pozitīva un gandrīz par 90% nosedz ārējās tirdzniecības deficītu. 2016.gada 1.ceturksnī pakalpojumu eksports faktiskajās cenās bija par 3,8% un imports – par 4,8% lielāks nekā pirms gada un pakalpojumu bilance sasniedza 7,8% no IKP. (2015.gada 1.ceturksnī – 7,7%).

Sākotnējo ienākumu bilance pēdējos trīs gados ir negatīva – vidēji 0,3% gadā no IKP ar relatīvi nelielām svārstībām. 2016.gada 1.ceturksnī sākotnējo ienākumu bilance bija pozitīva - 2,2% no IKP līmenī, ko noteica ES fondu līdzekļu ieplūde.

Finanšu kants (bez rezerves aktīviem) 2016.gada 1.ceturksnī bija pozitīvs – 1,1% no IKP līmenī (2015.gada 1.ceturksnī – negatīvs 3,5% no IKP). Finanšu konta līmeni un svārstības pārsvarā nosaka finanšu sektora stabilizācijas pasākumi, kā arī Latvijas Bankas pasākumi paplašinātās aktīvu iegādes programmas (PAIP) ietvaros.

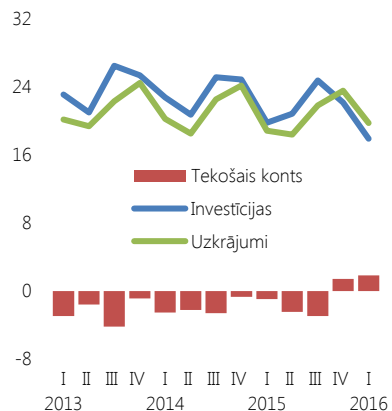
Tekošā konta bilance

procentos no IKP

Tekošais kants, investīcijas un uzkrājumi

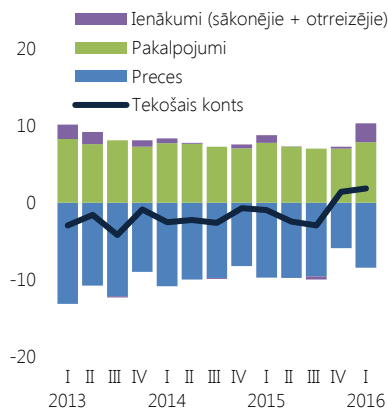
pa ceturksņiem, procentos no IKP

Tiešo investīciju bilance pēdējos gados ir negatīva, kas liecina par ārvalstu tiešo investīciju iepilūdi. Ārvalstu investoru aktivitātes pakāpeniski palielinās. 2015.gadā ienākošās ĀTI plūsmas bija par gandrīz 30% lielākā apjomā nekā pirms gada un veidoja 2,4% no IKP. Savukārt 2016.gada 1.ceturksnī ĀTI plūsmas bija negatīvas – 1,6% no IKP līmenī, ko noteica dividenžu izmaksu pieaugums.

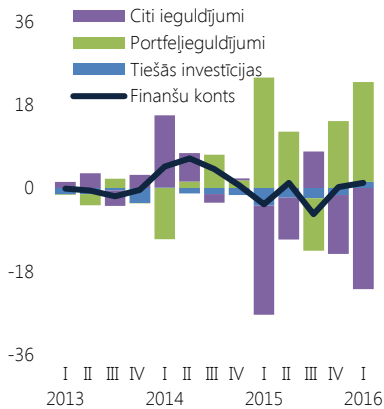
Tekošais kants pa posteņiem

pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Finanšu kants pa posteņiem

bez rezerves aktīviem, pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Latvijas maksājumu bilance pa posteņiem

procentos no IKP

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Mar
A. Tekošais kants	-2,8	-3,3	-2,4	-2,0	-1,2	1,8
Tirdzniecības bilance	-12,1	-11,7	-11,2	-9,6	-8,7	-8,4
Pakalpojumu bilance	7,3	7,4	7,8	7,4	7,2	7,8
Neto sākotnējie ienākumi	0,0	-0,6	-0,3	-0,2	-0,3	2,2
Neto otrreizējie ienākumi	1,9	1,6	1,3	0,4	0,5	0,3
B. Kapitāla kants	2,1	3,0	2,5	3,2	2,8	2,0
C. Finanšu kants**	4,0	-2,9	-0,7	3,9	-1,9	1,1
Tiešās investīcijas	-4,9	-3,3	-1,6	-1,0	-2,3	1,4
Portfeljieguldījumi*	1,8	-4,8	-0,1	0,2	9,2	21,6
Citi ieguldījumi	7,2	5,1	1,0	4,6	-8,8	-21,8
D. Novirze	0,3	1,0	0,8	2,2	-2,2	-2,6
E. Rezerves aktīvi	-4,5	3,6	1,7	-0,5	1,3	0,1

* portfeljieguldījumi un atvasinātie finanšu instrumenti; ** bez rezerves aktīviem

Saskaņā ar *Maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances rokasgrāmatas* 6.izdevuma prasībām, tekošā un kapitāla konta neto posteņi veidojas no kredīta atņemot debetu. Neto posteņi (*Finanšu kants, Tiešās investīcijas, Portfeljieguldījumi, Atvasinātie finanšu instrumenti un Citi ieguldījumi*) veidojas no aktīviem atņemot pasīvus.

CENAS

Pēc krīzes izraisītās deflācijas, kad 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija 2010.gada februārī pazeminājās līdz -4,2%, cenas atkal sāka pieaugt. 2011.gadā 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija bija 4%, savukārt 2012.gadā – 1,6%. 2013.gadā patēriņa cenas samazinājās par 0,4%, bet 2014.gadā bija vērojams ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,2%. Lielākā ietekme uz patēriņa cenām pēdējos gados bija naftas un pārtikas cenu kritumam pasaulē.

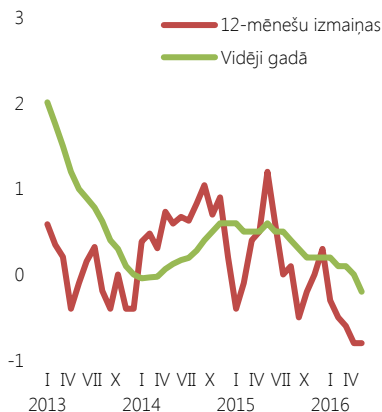
2015.gadā turpinājās ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,3%, bet gada vidējā inflācija bija 0,2%. Lielākā ietekme bija cenu kāpumam elektroenerģijai un alkoholiskajiem dzērieniem, kā arī cenu kritumam degvielai, siltumenerģijai, pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem.

2016.gada sākumā vērojama mērena inflācija. 2016.gada piecos mēnešos cenas pieauga par 1,2%. Turpretī maijā, salīdzinot ar 2015.gada maiju, patēriņa cenas saruka par 0,8%. Janvārī-maijā lielākā ietekme uz cenu pārmaiņām galvenokārt bija cenu kāpumam pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem (3,1%), apģērbam un apaviem (8,2%) un tabakas izstrādājumiem (3,7%), kā arī cenu kritumam siltumenerģijai (9,2%), degvielai (1,5%) un elektroenerģijai (1,9%). Jāatzīmē, ka maijā pasaules pārtikas cenas bija par 6,8% zemākas nekā pirms gada. Pasaules naftas cenas šajā laika posmā samazinājās par 27 procentiem.

Kopumā 2016.gadā inflāciju turpinās ietekmēt pasaules naftas un pārtikas cenu dinamika. Pēc būtiskā cenu krituma 2015.gadā, kopš šī gada februāra pasaules cenām vērojams pieaugums, tomēr to ietekmēja dažādi īslaicīgi faktori un turpmāk straujš to kāpums netiek prognozēts, tādēļ kopumā šogad gada vidējā inflācija varētu būt tuvu nullei.

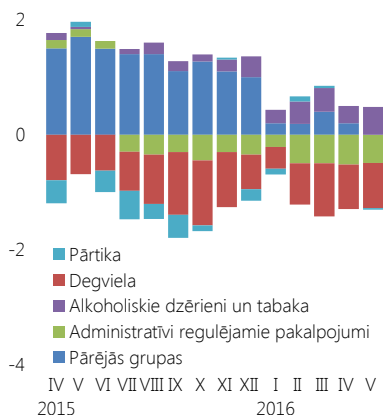
Pēc straujā pieauguma 2010.-2012.gadā, ražotāju cenas 2013.-2014.gadā auga mēreni. 2015.gadā tās samazinājās par 1%, galvenokārt dēļ cenu krituma apstrādes rūpniecībā.

Patēriņa cenu izmaiņas
pa mēnešiem, procentos

Preču un pakalpojumu grupu ietekme uz patēriņa cenu indeksu

ieguldījums 12-mēnešu izmaiņās, procentos

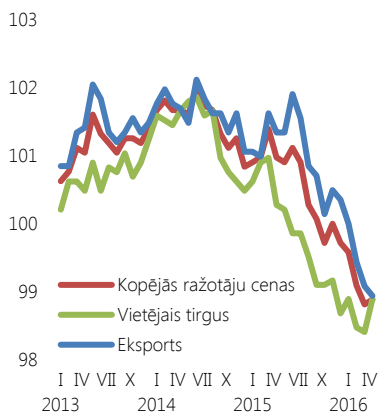
2016.gada aprīli, salīdzinot ar 2015.gada aprīli, kopējais ražotāju cenu līmenis rūpniecībā samazinājās par 3,1%, vietējā tirgū realizētajai produkcijai samazinājās par 3,9%, eksportētajai produkcijai – par 2,2 procentiem.

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā 2016.gada aprīli samazinājās par 2%, salīdzinot ar 2015.gada aprīli. Vietējā tirgū realizētai produkcijai un eksportētajai produkcijai cenas gada laikā samazinājās – attiecīgi par 1,4% un 2,4%, kas skaidrojams ar straujo energoresursu cenu kritumu kopš 2014.gada vidus.

Gada laikā ietekmīgākais cenu pieaugums bija ķīmisko produktu, dzērienu un apģērbu ražošanā, bet pazeminošā ietekme – kokapstrādē, pārtikas produktu ražošanā, datoru, elektronisko un optisko iekārtu un nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā. Ražotāju cenas turpina ietekmēt ekonomiskā situācija ES un Krievijā un pasaules izejvielu cenu kritums. Jāatzīmē, ka gada laikā bija vērojams pasaules enerģijas, rūpniecības un lauksaimniecības izejvielu straujš cenu kritums.

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā

pa mēnešiem, 2012.gada decembris = 100

Patēriņa cenu pārmaiņas

pa mēnešiem, procentos

		Pret iepriekšējo mēnesi	Pret iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi	Pret iepriekšējā gada decembri	Vidēji gadā
2015	Aprīlis	0,6	0,5	1,7	0,5
	Maijs	0,6	1,2	2,3	0,6
	Jūnijs	-0,2	0,6	2,1	0,5
	Jūlijs	-1,0	0,0	1,1	0,5
	Augusts	-0,5	0,1	0,5	0,4
	Septembris	-0,1	-0,5	0,4	0,3
	Oktobris	0,3	-0,2	0,7	0,2
	Novembris	0,0	0,0	0,7	0,2
	Decembris	-0,3	0,3	0,3	0,2
2016	Janvāris	-0,6	-0,3	-0,6	0,2
	Februāris	0,1	-0,5	-0,5	0,1
	Marts	0,7	-0,6	0,2	0,1
	Aprīlis	0,4	-0,8	0,6	0,0
	Maijs	0,6	-0,8	1,2	-0,2

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

Lai gan monetārie rādītāji pakāpeniski uzlabojas un atsevišķās kredītu grupās vērojams kāpums, tomēr kopumā kredītešana vēl ir samērā vāja.

Banku kopējais kredītportfelis nav ievērojami mainījies – 2016.gada 1.ceturksnī tas saruka vien par 0,8%, salīdzinājumā ar 2015.gada attiecīgo periodu Hipotekāro kredītu atlikumi saruka par 5,3%. Savukārt pārējo kredītu pozīcijās bija vērojams pieaugums – visstraujāk pieauga patēriņu kredītu atlikumi (par 11,3%) un komerc kredīti (par 9%).

Lai gan 2015.gadā no jauna izsniegto kredītu apjomi pieauga, 2016.gada 1.ceturksnī tie atkal saruka (par 2,7%, salīdzinot ar 2015.gada 1.ceturksni). Saruka arī uzņēmumiem no jauna izsniegto kredītu apjomi, kas bija 145,3 milj. eiro jeb 25% no kopējā no jauna izsniegto kredītu apjoma. Sadalījumā pa tautsaimniecības nozarēm, apjoma ziņā visvairāk kredītu izsniegti operācijās ar nekustamo īpašumu un elektroenerģijas, gāzes un siltumapgādes nozarē.

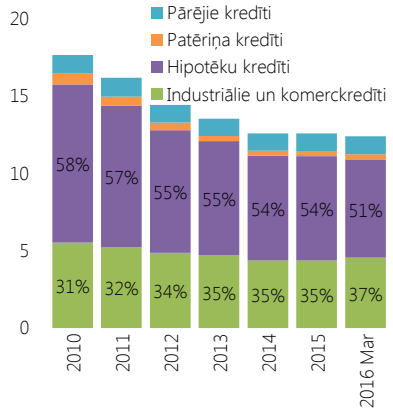
Mājsaimniecību kredītešanā turpinās pozitīvas tendences – no jauna izsniegto kredītu apjoms 2016.gada 1.ceturksnī bija par 41% lielāks nekā pirms gada un veidoja 118,2 milj. eiro jeb 20% no kopējā no jauna izsniegto kredītu apjoma. Ievērojami pieauga arī no jauna izsniegto kredītu apjomi mājokļa iegādei un rekonstrukcijai, kā arī kredīti patēriņu preču iegādei.

No 2010. līdz 2014.gadam ievērojami uzlabojās kredītportfeļa kvalitāte, kas lielā mērā bija saistīts ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos, kā arī ar sliktu kredītu norakstīšanu. Pēdējos divus gadus kredītportfeļa kvalitāte būtiski nemainās. 2016.gada 1.ceturksnī kredītu ar maksājuma kavējumiem apmērs kopējā banku kredītportfelī bija 10,9%, kas bija par 2,1 procentpunktu mazāk nekā pirms gada.

Noguldījumu apjomi 2016.gada 1.ceturksnī bija vien par 0,2% lielāki nekā pirms gada. Kopš 2009.gada pirmo reizi saruka nerezidentu noguldījumu apjomi un 2016.gada 1.ceturksnī tie veidoja pusi no kopējā noguldījumu apjoma.

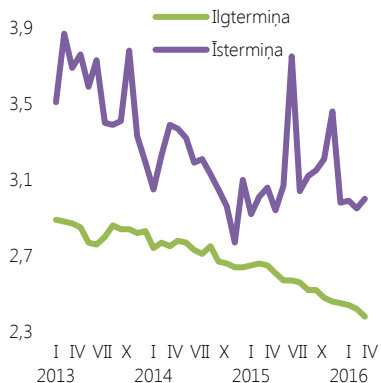
Rezidentiem izsniegto kredītu atlikumi

perioda beigās, miljardi eiro

Vidējās svērtās procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem kredītiem nefinanšu sabiedrībām

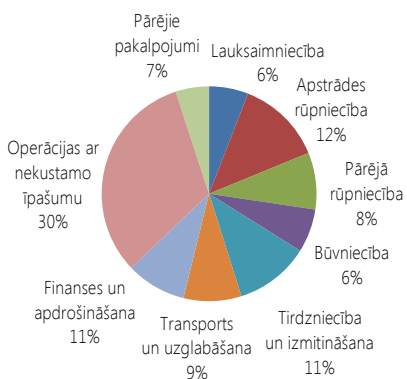
pa mēnešiem, procentos

Procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem ilgtermiņa kredītiem nefinanšu sabiedrībām pakāpeniski sarūk un 2016.gada martā bija 2,4%. Īstermiņa procentu likmes saruka līdz 3 procentiem.

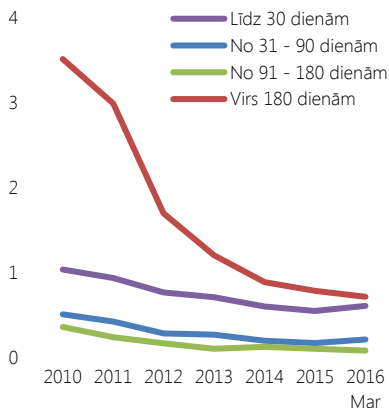
Izsniegto kredītu struktūra pa nozarēm

2016.gada marta beigās, procentos

Kredīti ar maksājumu kavējumu

perioda beigās, mīld. eiro

Latvijas banku sistēmas monetārie rādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Apr
<i>perioda beigās, mīld. eiro</i>						
Tīrie ārējie aktīvi	-0,3	0,9	1,2	-1,8	-3,6	-2,6
Tīrie iekšējie aktīvi	9,5	8,8	8,6	11,3	13,9	12,8
Īekšzemes kredīti	15,7	13,7	13,5	12,6	13,4	13,3
Pārējie aktīvi (neto)	-6,2	-4,9	-4,8	-1,3	0,5	-0,4
Plaša nauda M2X	9,2	9,6	9,8	9,4	10,3	10,2
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	1,5	1,5	0,7	3,7	3,8	3,7
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	7,7	8,1	9,2	9,5	10,3	10,2
<i>izmaiņas, procentos</i>						
Īekšzemes kredīti	-1,5	-13,1	-1,4	-5,9	6,1	0,2
Plaša nauda M2X	1,5	4,5	2,0	-3,6	9,0	10,3
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	28,8	4,1	-56,6	461,0	2,6	6,9
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	-2,4	4,5	13,2	-3,6	9,0	10,3
Īekšzemes kopprodukts (faktiskajās cenās)	13,0	7,7	4,4	3,6	3,4	-

VALSTS BUDŽETS

Lai ekonomiskās krīzes laikā stabilizētu valsts fiskālo stāvokli, no 2008.gada līdz 2012.gadam Latvijā tika veikti budžeta konsolidācijas pasākumi. Vispārējās valdības budžeta deficīts tika samazināts no 9,1% no IKP 2009.gadā līdz 0,9% no IKP 2013.gadā. 2014.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts bija 1,6% no IKP, ko pamatā noteica vienreizēji pasākumi. Savukārt 2015.gadā tas samazinājās līdz 1,3% no IKP. Valdības mērķis ir turpināt saglabāt zemu budžeta deficītu.

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi 2016.gada piecos mēnešos bija 3 820,6 milj. eiro, kas bija par 0,2% vairāk nekā pirms gada. Kopējie nodokļu ieņēmumi šajā laikā pieauga par 4,5 procentiem.

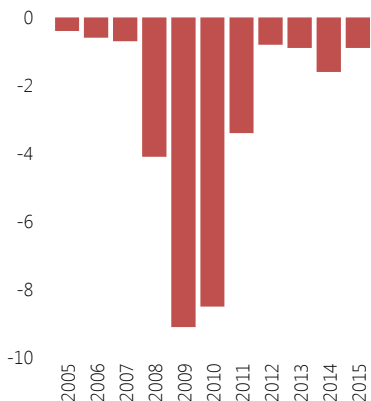
Nodarbinātības nodokļi veido gandrīz pusi no visiem nodokļu ieņēmumiem. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 2016.gada piecos mēnešos bija attiecīgi par 2,9% un 4,1% lielāki nekā pirms gada. To sekmēja nodarbinātības un darba samaksas pieaugums, kā arī minimālās alga kāpums.

2016.gada piecos mēnešos pieauga arī patēriņa nodokļu ieņēmumi – par 4,6%. Būtiskākais devums patēriņa nodokļu grupā bija pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumiem, kas salīdzinājumā ar 2015.gada atbilstošo periodu pieauga par 4,7 procentiem.

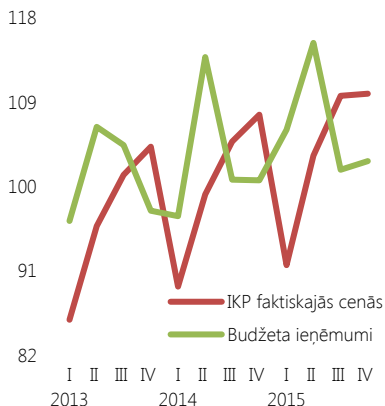
Kopumā 2016.gadā nodokļu ieņēmumi pieaug visās nodokļu grupās.

Kopš 2011.gada pakāpeniski pieaug arī valsts budžeta izdevumi. 2016.gada janvārī-majā budžeta izdevumi bija 3 632 milj. eiro, kas bija par 2,2% vairāk nekā 2015.gada atbilstošajā periodā.

Vispārējās valdības budžeta balance
procentos no IKP

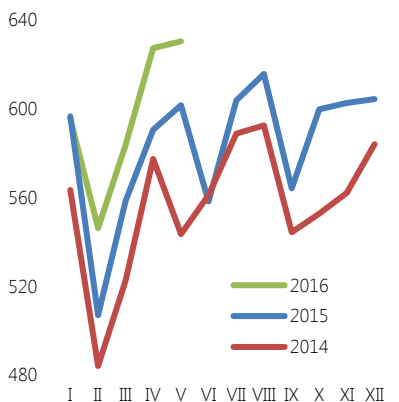
IKP un budžeta ieņēmumi
2012.gada 4.ceturksnis = 100

No izdevumiem 2016.gada piecos mēnešos visstraujāk pieauga izdevumi subsīdijām un dotācijām – par 14,5% Savukārt kapitālie un kārtējie izdevumi samazinājās, attiecīgi par 36% un 3,3 procentiem.

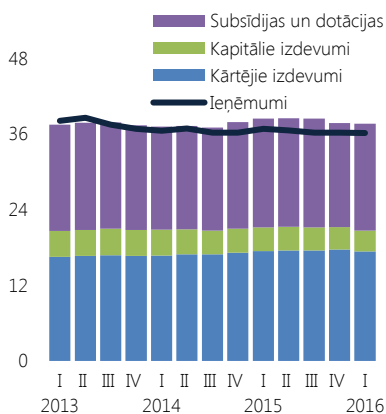
2016. gada piecos mēnešos, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, vēra ņemami pieauga izdevumi sociālajai aprūpei, ekonomiskais darbībai un aizsardzībai, bet visvairāk samazinājās izdevumi vispārējiem valdības dienestiem un vides aizsardzībai.

Nodokļu ieņēmumi
pa mēnešiem, milj. eiro

Valsts konsolidētais kopbudžets pa posteņiem

četrus ceturkšņu slidošais vidējais, procentos no IKP

Valsts konsolidētais kopbudžets

	mljrd. eiro			izmaiņas, %		
	2013	2014	2015	2016 Jan-Mai	2015	2016 Jan-Mai
Ieņēmumi, tai skaitā:	8,4	8,5	8,8	2,9	3,8	0,2
Netiešie nodokļi, tai skaitā:	2,4	2,6	2,7	1,1	5,9	5,4
Pievienotās vērtības nodoklis	1,7	1,8	1,9	0,8	5,5	4,7
Ienākuma un īpašuma nodokļi	1,9	1,9	2,0	0,9	4,5	5,3
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	2,0	2,0	2,0	0,8	3,7	2,9
Pārējie nodokļi	0,2	0,2	0,2	0,1	8,9	1,0
Citi ieņēmumi	2,0	1,9	1,8	0,9	-2,2	-12,6
Izdevumi	8,5	8,9	9,2	3,6	2,9	2,2

DARBA TIRGUS

Līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos vērojamas pozitīvas tendences arī darba tirgū – samazinās bezdarbs un palielinās nodarbinātības līmenis. Vienlaikus uzlabojumi kļūst lēnāki.

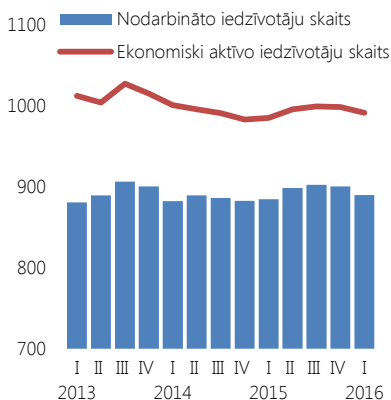
2015.gadā situācija darba tirgū turpināja uzlaboties. Bezdarba līmenis samazinājās līdz 9,9%, kas bija par 0,9 procentpunktu mazāk nekā 2014.gadā, bet nodarbinātības līmenis pieauga par 1,7 procentpunktiem – līdz 60,8%. 2015.gadā nodarbināti bija 896,1 tūkst. iedzīvotāju, bet darba meklējumos bija 98,2 tūkst., kas bija par 9,5 tūkst. mazāk nekā pirms gada.

Situācija darba tirgū turpina uzlaboties. 2016.gada 1.ceturksnī nodarbināto iedzīvotāju skaits pieauga par 0,6%, salīdzinot ar 2015.gada 1.ceturksni, un sasniedza 889,2 tūkstošus jeb 61% no iedzīvotāju vecumā no 15-74 gadiem kopkaita. Salīdzinot ar 2015.gada 1.ceturksni, nodarbinātības līmenis palielinājās par 1,3 procentpunktiem.

Bezdarba līmenis 2016.gada 1.ceturksnī bija 10,3% un darba meklējumos atradās 101,6 tūkstoši iedzīvotāji – par 0,1% vairāk nekā 2015.gada 1.ceturksnī. Būtiskākais bezdarba pieaugums bija starp iedzīvotājiem vecumā no 55-74 gadiem.

Lēnāk, tomēr turpina samazināties reģistrētais bezdarbs. 2016.gada maija beigās reģistrēti bija 79,1 tūkst. bezdarbnieku, kas ir par aptuveni 1 500 mazāk nekā pirms gada. Reģistrētais bezdarba līmenis maija beigās bija 8,4%. Augstākais bezdarba līmenis saglabājas Latgales reģionā (18,3%), bet zemākais – Rīgā (5,3%).

Nodarbinātie un ekonomiski aktīvie iedzīvotāji
pa ceturkšņiem, tūkstošos

Aizņemtās darba vietas
tūkstošos

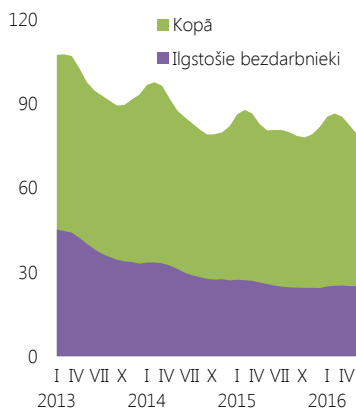
	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Mar
Pavisam	805,5	839,1	865,1	874,6	883,8	874,6
Lauksaimniecība	19,0	20,6	21,2	21,5	21,6	20,5
Apstrādes rūpniecība	109,1	114,5	117,3	114,4	111,2	110,7
Pārējā rūpniecība	22,9	23,7	24,2	24,1	23,8	23,6
Būvniecība	50,9	55,7	60,6	60,3	58,7	50,3
Tirdzniecība un izmitināšana	162,8	170,7	173,9	176,0	179,0	176,9
Transports un uzglabāšana	68,8	72,7	75,2	75,9	76,7	76,0
Citi komercpakalpojumi	157,0	168,5	176,2	180,3	188,3	191,4
Sabiedriskie pakalpojumi	215,0	212,8	216,5	222,1	224,3	225,1

Situāciju darba tirgū turpina ietekmēt negatīvās demogrāfijas tendences – darbaspējīgo iedzīvotāju skaits (vecumā no 15-74 gadiem) pērn samazinājās par 23,2 tūkstošiem jeb 1,5%, salīdzinot ar 2014.gadu. Darbaspējīgo iedzīvotāju skaits turpināja samazināties arī 2016.gada 1.ceturksnī – salīdzinot ar 2015. gada 1. ceturksni, to skaits samazinājās par 23 tūkstošiem jeb 1,6 procentiem.

Situācija darba tirgū 2016.gadā kopumā uzlabosies, tomēr lēnākos tempos nekā iepriekšējos gados. No vienas puses to ietekmēs augstāks bāzes efekts darba tirgū, no otras puses – negatīvās demogrāfijas tendences.

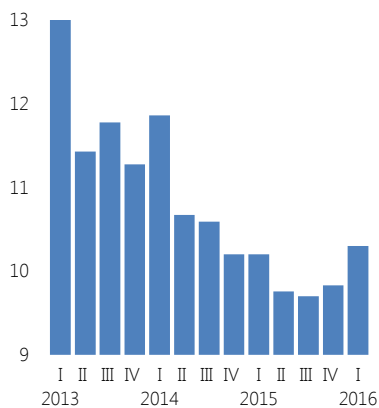
Reģistrētie bezdarbnieki

pa mēnešiem, tūkstošos

Bezdarba līmenis

pa ceturkšņiem, procentos

Nodarbinātības un bezdarba galvenie rādītāji

15-74 gadu vecuma grupā

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Mar
tūkstošos						
Iedzīvotāju skaits*	1 595,3	1 560,0	1 536,1	1 495,8	1 472,6	1 458,0
Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji	1 028,2	1 030,7	1 014,2	992,3	994,2	990,9
Nodarbināto skaits	861,6	875,6	893,9	884,6	896,1	889,2
Bezdarbnieku skaits	166,6	155,1	120,4	107,6	98,2	101,6
procentos						
Ekonomiskās aktivitātes līmenis	64,5	66,1	66,0	66,3	67,5	68,0
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,8	61,0
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,9	10,3

* iedzīvotāju skaits privātajās mājāsaimniecībās

IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI

Krīzes laikā atalgojuma korekcija bija salīdzinoši mērena. Ekonomisko aktivitāšu samazinājums tika kompensēts ar strādājošo skaita samazinājumu.

Stabilizējoties ekonomiskajai situācijai kopš 2010.gada beigām atsākās atalgojuma pieaugums, lai arī bezdarba līmenis saglabājās samērā augstā līmenī.

Augot pieprasījumam pēc darbaspēka, vidējā bruto darba samaksa pakāpeniski palielinās. 2012. un 2013.gadā tā pieauga attiecīgi par 3,7% un 4,6%, Savukārt gan 2014.gadā, gan 2015.gadā vidējā bruto darba pieauga par 6,8% un sasniedza 818 eiro.

Straujš atalgojuma pieaugums bija vērojams arī 2016.gada 1.ceturksnī – vidējā bruto alga palielinājās par 5,3%, salīdzinot ar 2015.gada 1.ceturksni. Augstākais atalgojums saglabājās Rīgas reģionā (937 eiro), bet zemākais atalgojuma līmenis bija Latgales reģionā (571 eiro).

Kopš 2010.gada atalgojums ir audzis gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā. 2015.gadā atalgojums privātajā sektorā palielinājās par 7,9%, bet sabiedriskajā sektorā - par 5%. Vienlaikus jāatzīmē, ka sabiedriskajā sektorā 2015.gadā vidējā bruto alga bija vien par 6,2% augstāka nekā 2008.gadā, savukārt privātajā sektorā tā pārsniedza 2008.gada līmeni par vairāk nekā 28 procentiem.

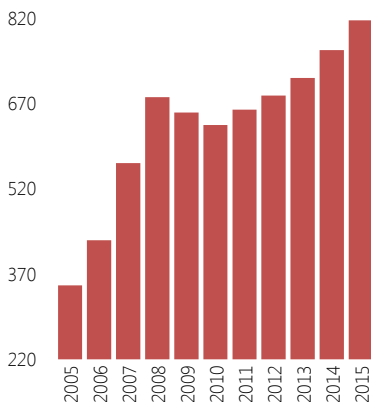
Atalgojums kopš 2010.gada ir pieaudzis visās tautsaimniecības pamatnozārēs. Visbūtiskākais atalgojuma pieaugums ir bijis nekustamo īpašumu nozarē, tirdzniecības nozarē un izmītināšanas un ēdināšanas nozarē.

Nozīmīgākais algas pieaugums 2016.gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada 1.ceturksni, bija vērojams lauksaimniecībā (par 8,4%), būvniecībā (par 6,7%) un apstrādes rūpniecībā (par 6,6%).

Augstākais atalgojuma līmenis saglabājās finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu nozarē – vidēji 1 804 eiro mēnesī.

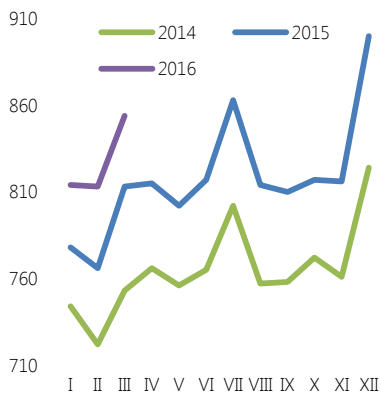
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa

bruto, eiro

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa

bruto pa mēnešiem, eiro

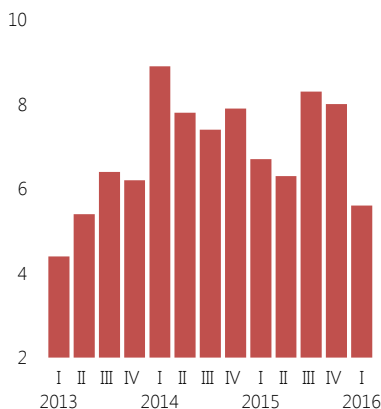

Līdz ar nominālā atalgojuma pieaugumu, pakāpeniski palielinās reālā darba alga. 2011.-2012.gadā, pieaugot patēriņa cenām, reālās algas pieaugums bija mērens. 2013.gadā reālā alga auga par 5,6%, 2014.gadā par 8%, bet 2015.gadā – par 7,4%. Reālais atalgojums turpināja pieaugt ar 2016.gada 1.ceturksni, salīdzinot ar 2015.gada atbilstošo periodu, tas palielinājās par 5,6%. Pedējo 3 gadu laikā reālās algas pieaugumu galvenokārt noteicis straujais nominālās algas pieaugums, kā arī mērenās patēriņa cenu izmaiņas.

Turpina palielināties arī vidējās pensijas apmērs. 2015.gadā vidējā mēneša vecuma pensija palielinājās par 2,7%, salīdzinot ar 2014.gadu. Savukārt 2016.gada 1.ceturksnī vidējā mēneša vecuma pensija pieauga par 2%, salīdzinot ar 2015.gada 1.ceturksni, un bija vidēji 277,8 eiro mēnesī.

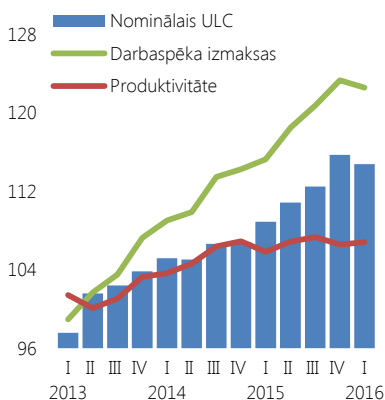
Strādājošo reālā darba samaksa

pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

Darbspēka izmaksas un produktivāte

2012.gada 4.ceturksnis = 100

Strādājošo vidējā bruto darba samaksa pa nozarēm

pret iepriekšējo gadu, procentos

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 Jan-Mar
Pavisam	4,4	3,7	4,6	6,8	6,8	5,3
Lauksaimniecība	8,2	0,7	4,8	8,6	5,0	8,4
Apstrādes rūpniecība	5,0	4,6	4,0	7,0	8,5	6,6
Pārējā rūpniecība	3,7	3,6	1,8	5,0	5,5	5,3
Būvniecība	4,7	2,0	6,8	7,7	7,9	6,7
Tirdzniecība un izmitināšana	5,9	4,5	6,0	7,4	8,9	5,3
Transports un uzglabāšana	1,0	7,7	0,5	5,9	4,5	4,7
Citi komercpakalpojumi	3,9	2,4	3,4	6,9	6,1	4,0
Sabiedriskie pakalpojumi	4,5	2,7	6,3	6,5	5,9	4,4

STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI

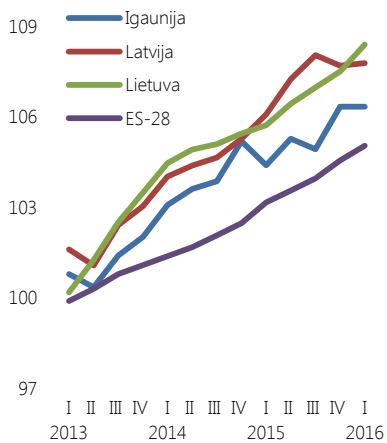
Ekonomiskā attīstība Baltijas valstīs

	Latvija	Lietuva	Igaunija
Teritorija, tūkst. km ²	64,6	65,3	45,2
Iedzīvotāju skaits, tūkst., 2016.gada 1.jūnijā	1 961,6	2 872,3	1 315,9*
Iekšzemes kopprodukts, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	2,4	3,0	2,9
2015.gads	2,7	1,6	1,1
2015.g. 4.cet.	2,7	2,0	0,7
2016.g. 1.cet.	2,1	2,3	1,7
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	-0,3	1,1	5,4
2015.gads	4,3	5,4	-0,7
2015.g. 4.cet.	2,5	6,0	-3,4
2016.g. 1.cet.	0,5	6,4	-1,2
Mazumtirdzniecības apgrozījums**, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	3,1	5,4	7,3
2015.gads	2,3	2,4	3,2
2015.g. 4.cet.	3,1	2,6	3,4
2016.g. 1.cet.	1,8	5,0	5,5
Patēriņa cenu pārmaiņas, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	0,7	0,2	0,5
2015.gads	0,2	-0,7	0,1
2015.g. 4.cet.	0,1	-0,4	0,1
2016.g. 1.cet.	-0,5	0,7	0,3
Nodarbināto skaits, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2014.gads	-1,0	2,0	0,6
2015.gads	1,3	1,2	2,5
2015.g. 4.cet.	2,1	1,3	1,1
2016.g. 1.cet.	0,6	2,5	1,0
Bezdarba līmenis, procentos no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem			
2014.gads	10,8	10,7	7,4
2015.gads	9,9	9,1	6,2
2015.g. 4.cet.	9,8	8,8	6,4
2016.g. 1.cet.	10,3	8,4	6,5

* iedzīvotāju skaits 2016.gada 1.janvārī; ** kalendāri izlīdzināti dati

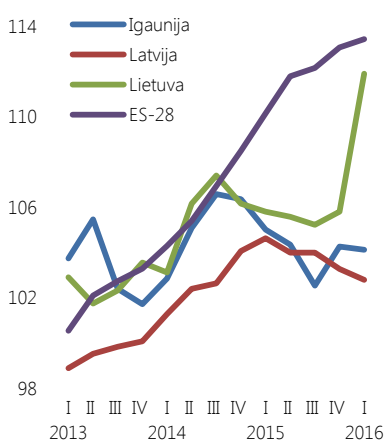
Iekšzemes kopprodukts

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

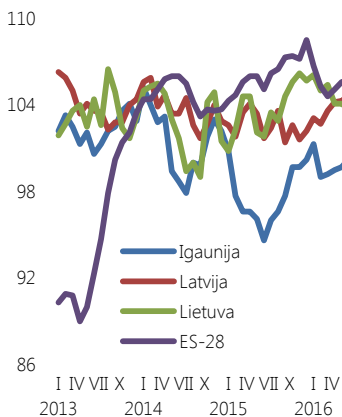
Preču un pakalpojumu eksports

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

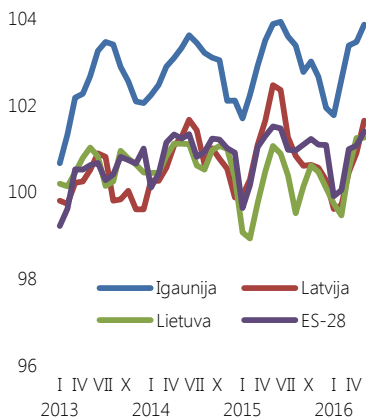
Ekonomikas sentimenta indekss

sezonāli izlīdzināti dati

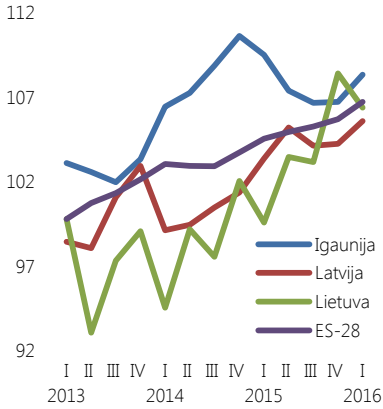
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2012.gada decembris = 100

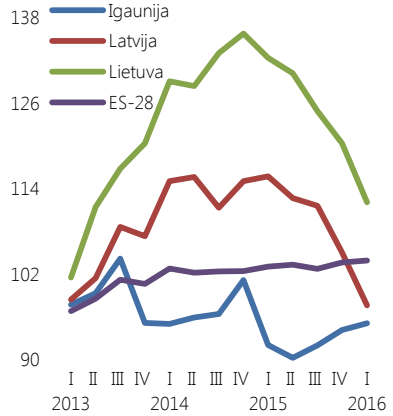
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

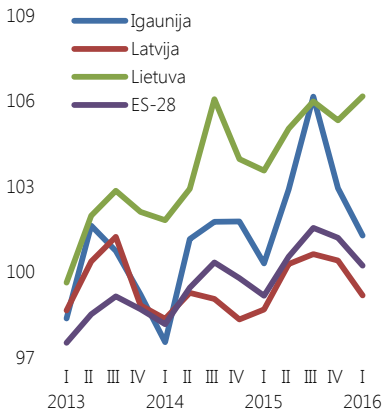
Būvniecības apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

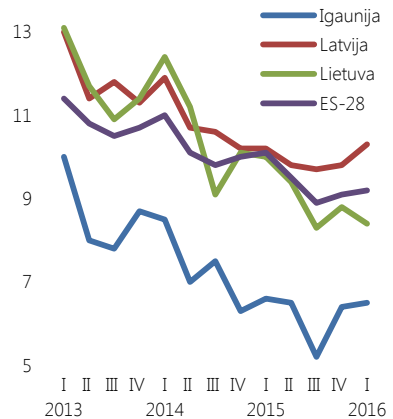
Nodarbināto skaits

sezonāli neizlīdzināti dati
2012.gada 4.ceturksnis = 100

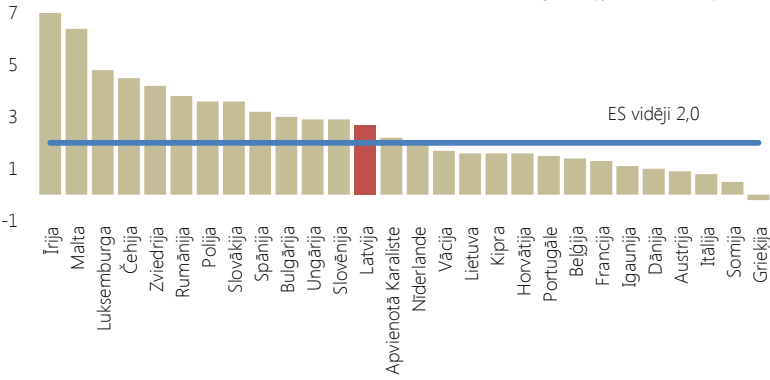
Bezdarba līmenis

procentos

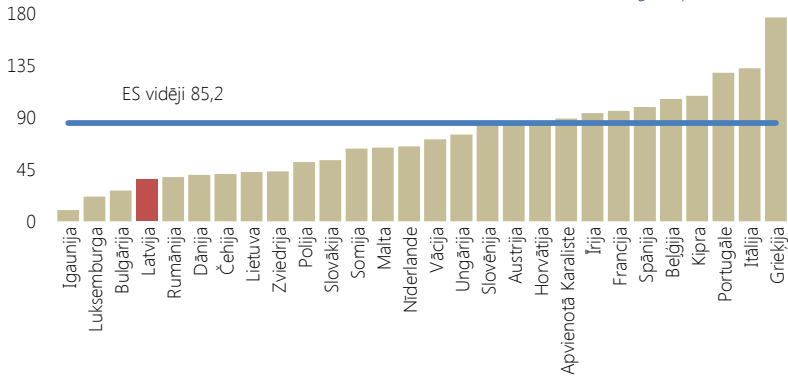
Kašzemes koprodukts

2015.gadā, apjomu izmaiņas, procentos

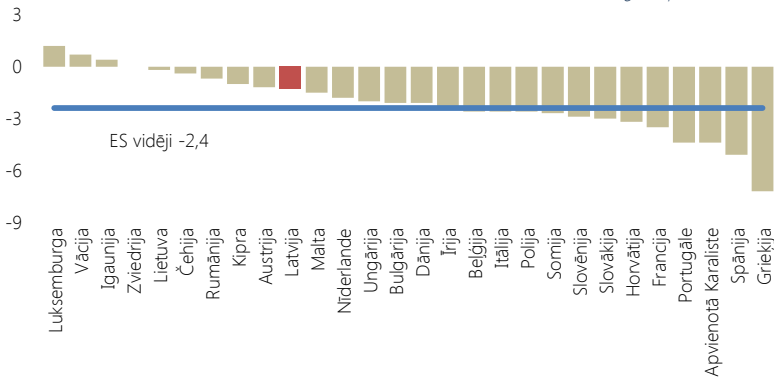
Valsts pārāds

2015.gadā, procentos no IKP

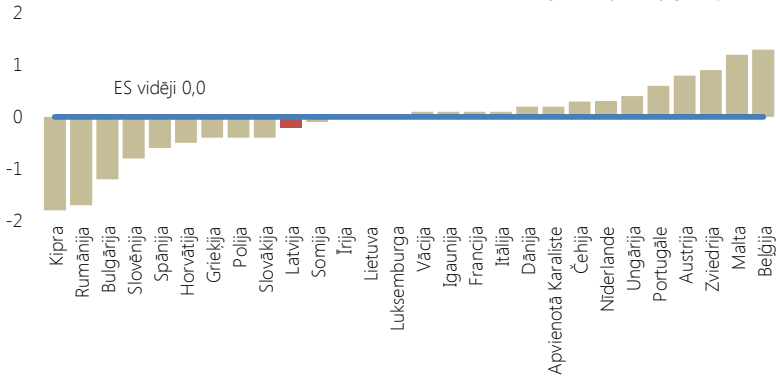
Budžeta bilance

2014.gadā, procentos no IKP

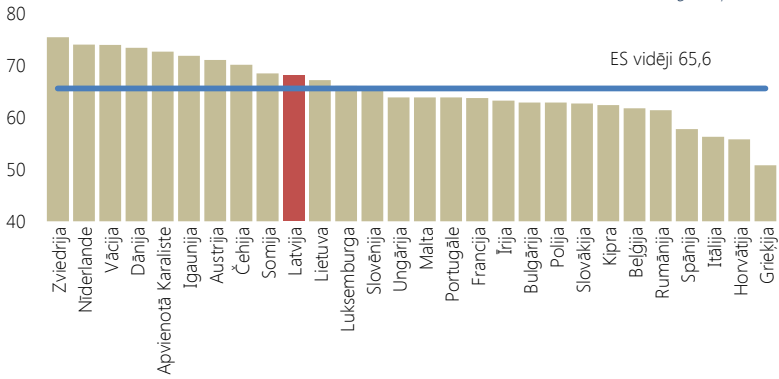
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2016.gada maijā, vidēji gadā, procentos

Nodarbinātības līmenis

2015.gadā, procentos

Bezdarba līmenis

2015.gadā, procentos

